

WANDELEN LANGS DE MAAS

De Grensmaas verandert in rap tempo door menselijk ingrijpen.

En dat gaat de Maastrichtse fotograaf John Lambrichts aan het hart. Drie jaar lang wandelde hij met zijn camera tussen Lixhe en Kessenich en tussen Eijsden en Stevensweert om de metamorfose vast te leggen. „De authenticiteit is verdwenen.”

John Lambrichts wandelt met zijn hond Jurta langs de

Grensmaas in de buurt van het Lanakense gehucht Herbricht.

foto Roger Dohmen

Mijmeren langs de Maas

door **Rob Cobben**

Jo Eurlings - wilde haardos, ongeschoren gezicht - strompelt de veranda van zijn boerderij af. „Hey, wat is met jou gebeurd?” roept

John Lambrichts naar de man die hij tijdens zijn vele zwerftochten langs de Grensmaas niet eerder is tegengekomen. In het gesprek dat volgt, vertelt de import-Belg in een notendop zijn levensverhaal. 'Versleten rugwervels, te lang ongezond zwaar werk gedaan.' Hij toont zelfs de morfinepleisters op zijn rug die de pijn draaglijk moeten maken.

De toevallige ontmoeting typeert de Maastrichtse fotograaf Lambrichts, die in het verleden naam maakte met sociale documentaires over onder meer ouderen met kanker en over vier verslaafde broers uit Maastricht. Lambrichts is oprecht geïnteresseerd in de medemens en dan vooral in de zwakkere types. „En in mensen die van de natuur houden”, voegt hij er met nadruk aan toe. En iets met de natuur hebben bijna alle mensen die langs de Maas wonen, is zijn ervaring. Lambrichts (58) heeft een speciale band met *Mooder Maas*,

aan wie hij enkele jaren geleden samen met zijn zus en twee broers de as van zijn overleden ouders heeft toevertrouwd. Lambrichts groeit op in Stein en is als kleine jongen al regelmatig in of aan het water te vinden. Hij gaat met zijn moeder zwemmen bij de Koeweide in Meers of zit bij zijn vader, een fervent sportvisser, in de roei-boot. „De Maas is een levensader en prikkelde al vroeg mijn fantasie. De rivier was voor ons ook de poort naar het buitenland. Aan de overkant zag je België liggen, al leek dat bij hoogwater in de winter heel ver

weg”, vertelt hij, terwijl we wandelen ter hoogte van Voulwames waar de Geul uitmondt in de grote rivier. Als zijn vader in 2006 overlijdt, besluit Lambrichts uit nostalgische overwegingen al die plekken langs de rivier waar ze vroeger samen hebben vertoefd op te zoeken. En hij schrikt zich rot. „Natuurlijk had ik gelezen over het Grensmaasplan, dat ruimte moet bieden aan de rivier en overstromingen als in 1993 en 1995 moet voorkomen. Maar welke impact die menselijke ingrepen hebben op het landschap, daarvan was ik me nooit be-

wust. Kijk eens naar de overkant”, zegt Lambrichts als we op de oever bij Herbricht pauzeren. „Daar is nog een klein stukje boerenlandschap met fruit- en walnootbomen, wilgen en een paar eiken. Zo zag het er vroeger bijna overal uit. Wat een contrast met deze kale vlakke...” Van het Lanakense gehucht zelf is trouwens ook niet veel meer over. Enkele boerderijen zijn gesloopt om plaats te maken voor bulldozers en grindmachines, en ook de camping is verdwenen. Het gehucht telt amper nog tien inwoners, drie kwart minder dan een paar jaar geleden.

Tijdens zijn vele mijmertochten langs de rivier krijgt Lambrichts het idee om het veranderende landschap vast te leggen. Drie jaar lang maakt hij wandelingen met zijn analoge fotocamera op beide Maasoeveren. Ook gaat hij de rivier op en fotografeert zelfs onder water. Het resultaat is te zien in het boek *Oeverlangen aan de Maas*, dat twee jaar geleden uitkwam en de daaraan gekoppelde expositie, die nog steeds door het land trekt. Het is een bijna poëtische ode in zwart-wit geworden aan de rivier en aan de geboortestreek van de fotograaf. De metamorfose van het landschap doet Lambrichts pijn. „Ik snap dat er maatregelen genomen moeten worden om de bewoners langs de rivier te beschermen. Maar dit is zo rigoureuus. Er ontstaan weliswaar nieuwe vogelbroedgebieden op plekken waar men het rivierlandschap bewust laat verwilderen, dat vind ik positief. Maar er zijn ook zo veel boerenlandschap en natuur verdwenen. En daarmee een stuk historie. De sfeer van vroeger is voorgoed verdwenen, de authenticiteit is weg. Wat overblijft, is een gevoel van weemoed en heimwee.”

➔ www.oeverlangen.nl